

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Med lovforslaget fastsættes regler om afholdelsen af folkeafstemninger om grundlovsændringer. Efter grundlovens § 88 fastsættes ved lov de nærmere regler for den folkeafstemning, der efter Folketingets endelige vedtagelse skal afholdes om forslaget til grundlovsændring. Sådanne regler er ikke fastsat i dag, bortset fra på Færøerne og i Grønland.

De foreslåede ændringer vedrører således det retlige grundlag såvel for den folkeafstemning, der skal afholdes, hvis Folketinget endeligt vedtager det lovforslag om ændring af tronfølgeoven, som statsministeren har fremsat den 7. oktober 2008 i henhold til proceduren i grundlovens § 88 (lovforslag nr. L 1), som for fremtidige folkeafstemninger om grundlovsændringer.

Lovforslaget indebærer, at folketingsvalglovens regler om folkeafstemninger i det væsentlige kommer til at gælde for folkeafstemninger om grundlovsændringer.

2. Lovforslagets baggrund

Efter grundlovens § 88 fastsættes ved lov de nærmere regler for den folkeafstemning, der efter forslagens endelige vedtagelse skal afholdes om forslaget til grundlovsændring. Tilsvarende bestemmelse fandtes i § 94 i grundloven af 1915.

Ved lov nr. 355 af 16. juli 1920 om folkeafstemning i anledning af grundlovsforandringer blev der fastsat regler om afholdelse af folkeafstemninger om grundlovsændringer. Reglerne var med de ændringer, der fulgte af forholdene, udarbejdet i nøje overensstemmelse med reglerne for valg til Folketinget. Folkeafstemningen den 6. september 1920 om grundlovsændringen i 1920, hvorved ændringerne af 10. september 1920 til grundloven af 1915 blev vedtaget, blev afholdt i medfør af reglerne i denne lov. Loven gjaldt også ved fremtidige grundlovsændringer i medfør af grundloven af 1915. Folkeafstemningen den 23. maj 1939 om en grundlovsændring – hvor grundlovsæn-

dringen faldt – blev afholdt i medfør af samme lov med de ændringer, der fulgte af § 4 i lov nr. 66 af 11. marts 1939 og § 3 i lov nr. 191 af 12. maj 1939.

De nævnte love blev ved den sidste grundlovsændring afløst af lov nr. 50 af 25. marts 1953 om folkeafstemninger i året 1953 vedrørende ændring af Danmarks Riges Grundlov. Loven gjaldt ikke ved fremtidige grundlovsændringer. Denne lov indeholdt også regler om, at der på samme dag som folkeafstemningen om grundlovsændringen skulle afholdes folkeafstemning om, hvorvidt valgretsalderen skulle fastsættes til 23 eller 21 år, og at valgretsalderen til denne folkeafstemning var 21 år (mod 25 år ved folkeafstemningen om grundlovsændring), jf. nærmere lovens §§ 1 og 2. Reglerne svarede med de forskelle, der fulgte af, at der skulle afholdes to folkeafstemninger samme dag, i det væsentlige til det hidtidige regelsæt for afholdelse af folkeafstemninger om grundlovsændringer. Folkeafstemningen den 28. maj 1953 om grundlovsændring, hvorved grundloven af 1953 blev vedtaget, blev afholdt i medfør af reglerne i denne lov.

Der har ikke siden været afholdt folkeafstemninger om grundlovsændringer. Reglerne i folketingsvalglovens kapitel 12 om folkeafstemninger gælder ikke for folkeafstemninger om grundlovsændringer, og der findes heller ikke i anden lov regler herom. Derimod gælder reglerne om folkeafstemninger i henholdsvis den færøske og den grønlandske folketingsvalglov også for folkeafstemninger om grundlovsændringer, jf. § 77 i lov nr. 458 af 30. juni 1993 om folketingsvalg på Færøerne og § 70 i lov om folketingsvalg i Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 255 af 28. april 1999. Reglerne om folkeafstemninger i de nævnte folketingsvalglove er, med de ændringer, der følger af, at der er tale om en folkeafstemning og ikke et folketingsvalg, i det væsentlige i overensstemmelse med de almindelige regler for folketingsvalg i disse dele af riget.

3. Lovforslagets indhold

Lovforslagets § 1, nr. 1, indebærer, at reglerne i folketingsvalglovens kapitel 12 om folkeafstemninger